

Smjernice za planiranje rada županijskih tijela za razdoblje 2025.-2027. godine

I. UVOD

1. Svrha smjernica

Strategija razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021.-2027. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 6/21) (u daljnjem tekstu Strategija razvoja ŽZH) usvojena je od strane Skupštine Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: ŽZH) u ožujku 2021. godine.

Strategijom razvoja ŽZH definirano je kako će se ista provoditi kroz planove rada tijela uprave na razini ŽZH te kroz provedbu projekata koji su financirani iz vanjskih izvora financiranja, a provodit će ih općine, gradovi i druge organizacije iz ŽZH ili izvan ŽZH, a koje su vezane ili se mogu vezati uz ispunjavanje mjera iz Strategije razvoja ŽZH.

Svrha smjernica je operacionalizacija Strategije razvoja ŽZH kroz trogodišnje planiranje rada županijskih tijela odnosno izradu programa rada Vlade ŽZH, te učinkovitu provedbu i praćenja provedbe Strategije razvoja ŽZH.

Ove smjernice također trebaju poslužiti kao instrument za uspravno i vodoravno usklađivanje trogodišnjih planova rada između županijskih tijela, te da se postigne bolja sinergija i olakša provedba Strategije razvoja ŽZH kao i ostalih usvojenih strateško planskih dokumenata u ŽZH.

2. Razvojni kontekst

Smjernice za planiranje rada županijskih tijela za razdoblje 2025.-2027. godine nisu se značajno promijenile u odnosu na Smjernice za prethodno razdoblje. Smjernice za planiranje rada županijskih tijela za razdoblje 2025.-2027. godine vežu se uglavnom za isti razvojni kontekst s određenim dopunjenim informacijama koje nadopunjuju razvojni kontekst za pripremu Smjernica za planiranje rada županijskih tijela za sljedeće trogodišnje razdoblje.

2.1. *Strateški pravci razvoja*

Strategija razvoja ŽZH definirala je 4 strateška pravca razvoja koji su osnova za strateške ciljeve i prioritete razvoja ŽZH do 2027. godine. Stoga se i planovi rada trebaju temeljiti na sljedećim pravcima razvoja:

- a) Razvoj proizvodnog i izvozno-orijentiranoga gospodarstva;
- b) Zadržavanje stanovnika u ruralnim sredinama kroz ruralni razvoj, poljoprivredu i turizam;
- c) Podizanje kvalitete i učinkovitosti javne uprave i javnih usluga;
- d) Jačanje sustava zaštite okoliša i kvalitete javne infrastrukture.

Temeljem strateških pravaca razvoja definirana su 3 strateška cilja, 11 prioriteta i 37 razvojnih mjera koje detaljno opisuju koji se projekti i aktivnosti trebaju realizirati kako bi se postigli očekivani rezultati i ciljevi.

2.2. *Strateško planski dokumenti u ŽZH*

ŽZH usvojila je nekoliko strateških dokumenata koji pokrivaju razdoblje od 2020. do 2031. godine i koji predstavljaju podlogu za planiranje rada. Pored Strategije razvoja ŽZH za razdoblje 2021.-2027. godine, usvojeni su sljedeći strateško planski dokumenti, a koji su također integrirani u Strategiju razvoja ŽZH:

- a) Strategija ruralnog razvitka Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020.-2030. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 29/19);
- b) Strategija razvitka turizma Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020.-2027. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 3/20);
- c) Plan upravljanja otpadom Županije Zapadnohercegovačke 2021.-2031. („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 6/21).

2.3. Instrument za pretpristupnu pomoć IPA III

Bosna i Hercegovina je imala mogućnost pristupa sredstvima iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) kako za programe iz financijskog okvira IPA 2014-2020, također ima za novi financijski okvir IPA 2021-2027 (IPA III).

U tijeku je priprema za proces programiranja Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) Europske unije 2021-2027 za 2025. godinu gdje će ŽZH kao i do sada sudjelovati kroz članstvo i rad u radnim skupinama odnosno konzultativne forume.

Provedba ovih dokumenata se očekuje u sljedećim godinama odnosno u fazi provedbe Akcijskog plana, te je stoga ključno koordinirati i planirati vlastite aktivnosti te aktivno sudjelovati u procesu pripreme ovih dokumenata.

Akcijski dokumenti za 2021. godinu (usvojeni od strane Europske komisije)

- a) Potpora Europske unije za izborni proces (EU4 Electoral Process);
- b) Potpora Europske unije za energiju (EU4 Energy);
- c) Potpora Europske unije za transport (EU4 Transport);
- d) Potpora Europske unije za regionalni razvoj (EU4 Regional Development);
- e) Potpora Europske unije ublažavanju socio-ekonomskih posljedica pandemije COVID-19 u Bosni i Hercegovini: Politike zapošljavanja, socijalne zaštite i uključivosti (EU4 Mitigating Socio-Economic Consequences of COVID-19 pandemic in Bosnia and Herzegovina: Employment, Social Protection and Inclusion Policies);
- f) Potpora Europske unije razvoju privatnog sektora u Bosni i Hercegovini nakon Covid-19 (EU4 Private Sector Development in BiH-Post COVID-19);
- g) Potpora Europske unije za kontrolu bolesti životinja (EU4 Animal disease control);
- h) Potpora Europske unije za migracije, upravljanje državnim granicama i razminiranje (EU4 Migration, Border management and Mine Action);
- i) Potpora Europske unije integracijama (EU Integration Facility).

Akcijski dokumenti za 2022. godinu (usvojeni od strane Europske komisije)

- a) Potpora Europske unije integracijama (EU Integration Facility);
- b) Potpora Europske unije pravosuđu (EU Support to Justice);
- c) Potpora Europske unije za okoliš i klimatske promjene (EU4 Environment and Climate Change);
- d) Potpora Europske unije za reformu javne uprave (EU4 Public Administration Reform- PAR);
- e) Potpora Europske unije za upravljanje javnim financijama (EU4 Public Finance Management – EU4PFM);
- f) Potpora Europske unije za zapošljavanje i socijalnu zaštitu (EU4 People – Employment and Social Protection).

Akcijski dokumenti za 2023. godinu

EU Energy-energetski paket

Financijska sredstva za IPA 2023. godinu koja su indikativno planirana u okviru procesa ažuriranja Strateškog okvira za razdoblje 2023-2025, Europska komisija je preusmjerila na financiranje energetskog paketa u vrijednosti od 70 milijuna EUR i namijenjena su ublažavanju posljedica energetske krize. Sredstva za implementaciju su prvi put odobrena na ovaj način, odnosno bez posebne dokumentacije po kriterijima ocjenjivanja, kako bi se ublažila posljedice energetske krize.

Akcijski dokumenti za 2024. godinu

Akcijski dokumenti inicijalno planirani za 2023. godinu su prebačeni za 2024. godinu te je u 2023. godini završen proces programiranja s ocjenom zrelosti od strane Europske komisije, a odobreni za dalji razvoj su sljedeći akcijski dokumenti:

- a) EU4 Rule of Law (Spojena potpora Europske unije za pravdu za sve (EU4 Justice for all) sa ROMA, Gender equality Facility i Child protection);
- b) Potpora Europske unije integracijama (EU Integration Facility (EUIF) u koju je dodan samo dio iz Provedbe strateškog okvira za reformu javne uprave (PAR strategic framework implementation));
- c) Europska unija za zelenu ekonomiju (EU Green Economy) u koji su spojeni Support to circular Economy&innovative start ups, potpora Europske unije sektoru energije (EU JUST Energy Transition);
- d) Potpora Europske unije zapošljavanju mladih (Eu Support for Youth Employment);
- e) Sportom i kulturom do pomirenja (Harnessing culture and sports for reconciliation).

Prekogranična suradnja i programi zajednice

Završeno je programiranje programa prekogranične i transnacionalne suradnje u kojima izravno može sudjelovati i ŽZH, te iz kojih se može očekivati mogućnost financiranja projekata i aktivnosti iz razvojnih mjera planiranih u Strategiji razvoja ŽZH. Također, dostupni su i programi zajednice s kojima izravno upravlja Europska komisija u Briselu. Javni pozivi za ove programe biti će objavljeni 2024. godine kao i sljedećim godinama. Programi u kojima ŽZH može sudjelovati u sljedećem razdoblju su sljedeći:

- Trilateralni program prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora;
- Bilateralni programi prekogranične suradnje Bosne i Hercegovine-Crna Gora i Bosna i Hercegovina-Republika Hrvatska;
- INTERREG programi (DANUBE, ADRION, MEDITERAN);
- Programi zajednice (COST, EUREKA, Kreativna Europa, ERASMUS+, Single Market, EU4Health, HORIZON EUROPE).

Bosna i Hercegovina je u rujnu 2023. godine stekla pravo sudjelovanja u programu Europske unije Interreg Europe potpisivanjem Pisma suglasnosti o implementaciji Programa Interreg Europe. Nakon pregovora programskih struktura s Europskom komisijom, odobreno je 10 milijuna eura za sudjelovanje projektnih partnera iz zemalja korisnica IPA-e u programu Interreg Europe, u periodu 2021.-2027. Program međuregionalne suradnje Interreg Europe je paneuropski program koji obuhvaća sve zemlje Europske unije te Norvešku i Švicarsku, a od lipnja 2023. godine proširen je i na zemlje kandidatkinje za članstvo u Europsku uniju.

Bosna i Hercegovina je, zajedno s još pet zemalja korisnica Instrumenta pretpristupne pomoći u regiji, 2023. godine dobila priliku sudjelovati u Programu međuregionalne suradnje URBACT IV.

Program URBACT je namijenjen prvenstveno lokalnim administrativnim jedinicama kao što su općine i gradovi te akterima u čijem domenu djelovanja je urbani razvoj, sa svim područjima koje on obuhvaća.

2.4. Program integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju

Program integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju podrazumijeva planiranje i provedbu zakonodavnih i nezakonodavnih mjera u cilju usklađivanja s obvezama koje proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, što također uključuje i planiranje potrebnih administrativnih kapaciteta za preuzimanje tih obveza. Administrativni kapaciteti su slabi i nedostaje učinkovite koordinacijske strukture za upravljanje 14 vlada u zemlji. Kao posljedica toga, Bosna i Hercegovina se suočava sa značajnim izazovima u provođenju i primjeni zakonodavstva koji proizlaze iz ciljeva integracije u Europsku uniju. Potrebni su značajni i održivi naponi da bi zemlja mogla preuzeti obaveze koje proističu iz članstva u Europsku unije.

Značaj programa integriranja je velik i od značaja je za planiranje i pojednostavljivanje procesa usklađivanja zakonodavstva Europske unije u cijeloj zemlji, ali nakon što je jedno vrijeme bio zaustavljen zbog političkih zbivanja u Bosni i Hercegovini, ovaj proces ponovno je pokrenut.

Što se tiče trenutnog stanja vezano za Program integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju na 6. sjednici Kolegija za europske integracije koja je održana 12. veljače 2024. godine između ostalog usvojeni su zaključci da će se usvojiti Program integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju sa sadržajem koji je usuglašen te da se Direkcija za europske integracije zadužuje da nakon potrebnih procedura u okviru sustava koordinacije dostavi Europskoj komisiji radni materijal Programa integriranja u skladu sa člankom 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

2.5. Usklađivanje zakonodavstva

U Izvješću Europske komisije o Bosni i Hercegovini za 2023. godinu je navedeno da nije bilo aktivnosti u vezi sljedećeg ključnog prioriteta i koraka vezano za Ključni prioritet 2: Osigurati vidljive rezultate kada je u pitanju funkcioniranje mehanizama koordinacije o pitanjima koja se odnose na Europsku uniju na svim nivoima, uključujući i pripremu i usvajanje nacionalnog programa za usvajanje *acquisa*, odnosno korak da treba osigurati vidljive rezultate kada je u pitanju funkcioniranje mehanizama koordinacije o pitanjima koja se odnose na Europsku uniju na svim nivoima, uključujući i pripremu i usvajanje nacionalnog programa za usvajanje *acquisa*. Također je navedeno da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine treba poboljšati funkcioniranje mehanizama koordinacije (kolegij i ministarske konferencije) i izraditi Državni program za usvajanje *acquisa* (NPAA) te da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine treba hitno imenovati državnog koordinatora za IPA III (DIPAK). Potrebno je da se ŽZH kroz sudjelovanje odnosno članstvo i rad u radnim skupinama intenzivnije uključi u ove procese s naglaskom na usklađivanje zakonodavstva.

2.6. Plan rasta za Zapadni Balkan

Europska komisija je 8. studenog 2023. usvojila novi Plan rasta za Zapadni Balkan s ciljem donošenja nekih od koristi članstva regije prije pristupanja, jačanja ekonomskog rasta i ubrzavanja prijeko potrebnog socioekonomskog približavanja. Cilj je omogućiti partnerskim zemljama da intenziviraju reforme i ulaganja kako bi značajno ubrzali proces proširenja rasta svojih ekonomija. U tu svrhu je predložen novi Instrument za reforme i rast za Zapadni Balkan vrijedan 6 milijardi eura za period od 2024.-2027. Isplate će se vršiti tek kad se provedu dogovorene reforme.

Novi Plan rasta za Zapadni Balkan zasniva se na četiri stuba čiji je cilj:

1. Jačanje ekonomske integracije s jedinstvenim tržištem Europske unije pod uvjetom da se Zapadni Balkan uskladi s pravilima jedinstvenog tržišta i otvori odgovarajuće sektore i oblasti svim svojim susjedima istovremeno, u skladu sa zajedničkim regionalnim tržištem;
2. Jačanje ekonomske integracije u okviru Zapadnog Balkana putem zajedničkog regionalnog tržišta, na osnovu pravila i standarda Europske unije, što bi potencijalno moglo dodati 10% njihovim ekonomijama;
3. Ubrzanje temeljnih reformi, uključujući klaster temeljnih sektora, podržavajući put Zapadnog Balkana ka članstvu u Europsku uniju, unapređujući održivi ekonomski rast privlačenjem stranih ulaganja i jačanjem regionalne stabilnosti;
4. Povećanje financijske pomoći za podršku reformama putem Instrumenta za reforme i rast za Zapadni Balkan za period od 2024.-2027., što predstavlja prijedlog za novi instrument vrijedan 6 milijardi eura, naime, 2 milijarde eura bespovratne pomoći i 4 milijarde eura povoljnih kredita, pri čemu je isplata uvjetovana time da partneri na Zapadnom Balkanu provedu određene socioekonomske i temeljne reforme.

Svaka se zemlja Zapadnog Balkana pa tako i Bosna i Hercegovina u Planu rasta poziva da pripremi Reformsku agendu temeljenu na postojećim preporukama, uključujući i one iz godišnjeg paketa proširenja i programa ekonomskih reformi (ERP). S Europskom komisijom će se konzultirati po pitanju Reformske agende, koju na kraju procjenjuje i usvaja sama Europska komisija.

ŽZH je imenovala svoje predstavnike u Radni tim za izradu Plana reformi za provedbu Plana rasta za Zapadni Balkan.

2.7. Lokalizacija ciljeva održivog razvoja

Bosna i Hercegovina je 2015. godine, zajedno sa 192 države članice Ujedinjenih naroda, obavezala da će provesti Agendu 2030 za održivi razvoj (Agenda 2030), koja se sastoji od 17 ciljeva održivog razvoja i 169 podciljeva. Agenda 2030 je plan djelovanja za ljude, planetu i napredak. Njen cilj je da osnaži opći mir u većoj slobodi. Ovaj plan će provoditi sve zemlje i sve zainteresirane strane, djelujući kroz partnerstvo zasnovano na suradnji.

Ciljevi održivog razvoja predstavljaju intelektualni plan za stvaranje bolje i održive budućnosti za cijeli svijet. Oni se bave globalnim izazovima s kojima se cijeli svijet suočava, uključujući siromaštvo, nejednakost, klimatske promjene, degradaciju okoliša, napredak, mir i pravdu. Agenda 2030 i Ciljevi održivog razvoja zasnivaju se na tri ključna principa:

- Univerzalnost, koja podrazumijeva obavezu i spremnost svih zemalja za njihovu primjenu, uvažavajući unutrašnja uređenja i stupanj razvoja koji doprinose sveukupnom naporu za održivi razvoj u svim kontekstima i vremenima;
- Integracija svih aspekata održivog razvoja, što podrazumijeva ravnomjeran ekonomski rast uz zaštitu okoliša i prirodnih resursa, uz istovremeno kreiranje pravednog društva i smanjenje nejednakosti;
- Princip „Niko ne smije biti isključen“, kojim se teži eliminirati multidimenzionalne uzroke siromaštva i nejednakosti kao i diskriminaciju u svim oblicima. Uvođenje tog principa u praksu zahtijeva mehanizme upravljanja i odgovornosti na svim nivoima, od lokalnog do međunarodnog, kako bi se osiguralo provođenje mjera za osiguravanje jednakosti.

Bosna i Hercegovina izradila je Okvir za Ciljeve održivog razvoja, kao zajednički dokument svih razina vlasti koji utvrđuje šire razvojne pravce, putem kojih vlasti na svim razinama i društvo u Bosni i Hercegovini nastoje doprinijeti ostvarivanju Ciljeva održivog razvoja. Utvrđena su tri pravca održivog razvoja u Bosni i Hercegovini: 1) Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, 2) Pametan rast, 3) Društvo jednakih mogućnosti, te dvije horizontalne teme: 1) Ljudski kapital za budućnost i 2) Princip „Niko ne smije biti isključen“.

ŽZH zauzela je jasno opredjeljenje za provedbu Ciljeva održivog razvoja što se jasno odražava kroz Strategiju razvoja ŽZH za razdoblje 2021- 2027. Opredjeljenost se odražava ne samo u deklarativnoj izjavi već i kroz sadržaj razvojnih mjera, te prioriteta i strateških ciljeva razvoja.

U tom kontekstu, ŽZH je izabrana za sudjelovanje u Programu „Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja kao temelj za održiv i inkluzivan rast u Bosni i Hercegovini" (SDG2BIH) kojeg provodi UNDP u partnerstvu sa UNICEF-om i UNWOMEN u Bosni i Hercegovini, a financira Kraljevina Švedska. Provedba ovog programa započela je u 2023. godini, a kroz isti se financiraju 2 projekta iz Strategije razvoja ŽZH "Partnerstvo za zapošljavanje" i "Digitalizacija i informatizacija javne uprave u ŽZH" koji je ujedno i jedan od strateških projekata u Strategiji razvoja ŽZH za razdoblje 2021.-2027.

2.8. Ostali strateško planski dokumenti u Bosni i Hercegovini

Pored navedenih strateško planskih dokumenata u ŽZH i programskih dokumenata vezanih za europske integracije, županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije trebaju analizirati strateško planske dokumente drugih razina vlasti na svim razinama kako bi na odgovarajući način planirali vlastite aktivnosti koje su iz njihove nadležnosti.

3. Izazovi i rizici

Izazovi i rizici identificirani u procesu pripreme Smjernica za prethodno trogodišnje razdoblje još su uvijek aktualni. U kontekstu učinkovitog planiranja rada za sljedeće trogodišnje razdoblje potrebno je uzeti u obzir sljedeće izazove i rizike:

- a) Nepredvidive pandemije - iako pandemija COVID-19 više nije aktualna, iza pandemije su ostale velike posljedice koje su utjecale na gospodarski i društveni život. Pojava novih pandemija (nove vrste) uvelike mogu utjecati na provedbu akcijskog plana;
- b) Ratovi- ratovi u Ukrajini i Izraelu utječu na tržište energije i hrane te općenito na političku stabilnost u Bosni i Hercegovini kao i u svijetu.
- c) Nestabilna politička situacija u Bosni i Hercegovini koja otežava srednjoročno planiranje na način da je teško predvidjeti tijek političkih zbivanja i odluka koje će eventualno utjecati na mogućnost realizacije planiranih aktivnosti i projekata;
- d) Klimatske promjene koje uzrokuju pojavu prirodnih nepogoda koje mogu značajno utjecati na provedbu planiranih aktivnosti i projekata. Bosna i Hercegovina spada u seizmički relativno aktivnu zonu te je ovo jedan od većih rizika.
- e) Iseljavanje stanovništva posebno mladih ljudi, koji mogu značajno ograničiti i usporiti provedbu planiranih aktivnosti i projekata.
- f) Migracije u Bosnu i Hercegovinu, odnosno migrantska kriza što može dodatno ograničiti i usporiti planirane aktivnosti i projekte.

II. PRIPREMA PLANOVA RADA ZA RAZDOBLJE 2025.-2027. GODINE

1. Koordinacija izrade trogodišnjih planova rada

Prilikom izrade trogodišnjih planova rada potrebno je osigurati maksimalnu međusobnu koordinaciju. Koordinacija podrazumijeva sljedeće:

- a) Resorna ministarstva koja su definirani kao koordinatori provedbe mjera obvezni su koordinirati razradu razvojnih mjera u trogodišnjim planovima rada s drugim tijelima koja su definirana kao nositelji provedbe aktivnosti i projekata kako bi se osigurala

učinkovita koordinacija provedbe projekata i aktivnosti definiranih u razvojnim mjerama;

- b) Resorna ministarstva obvezna su osigurati vodoravnu i uspravnu koordinaciju prilikom izrade svojih trogodišnjih planova rada i trogodišnjih planova rada drugih tijela u okviru svojih resora kako bi se osigurala usklađenost trogodišnjih planova rada između različitih tijela i kako bi se osigurala učinkovita provedba razvojnih mjera.
- c) Prilikom izrade trogodišnjih planova rada županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije, a u kontekstu provedbe strategije razvoja, trebaju uzeti u obzir i aktivnosti odnosno projekte koji se planiraju provoditi na lokalnoj razini odnosno od strane gradova i općina u mjeri koliko je to moguće.
- d) Prilikom izrade trogodišnjih planova rada, županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije trebaju surađivati s Uredom Vlade ŽZH za europske integracije u cilju koordinacije planiranja obveza iz procesa europskih integracija i provedbe Strategije razvoja ŽZH.

2. Planiranje projekata i aktivnosti prilikom razrade prioriteta i mjera

Prilikom izrade trogodišnjih planova rada za sljedeće trogodišnje razdoblje županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije obvezni su poseban naglasak staviti na sljedeće prioritete:

- a) U planovima rada za sljedeće trogodišnje razdoblje potrebno je uključiti aktivnosti na jačanju ljudskih kapaciteta za planiranje i upravljanje razvojem odnosno provedbu projekata, kao i za procese europskih integracija, te jačanje organizacijskih i institucionalnih kapaciteta za ova pitanja;
- b) Županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije u planovima rada za sljedeće trogodišnje razdoblje trebaju planirati aktivnosti na pripremi relevantne dokumentacije za nove projekte i aktivnosti koji to zahtijevaju, a kako bi se pripremili za realizaciju i privlačenje sredstava za njihovu realizaciju iz vanjskih izvora financiranja u sljedećem razdoblju;
- c) Županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije trebaju uzeti u obzir obveze iz procesa europskih integracija, a koji proizlaze iz nadležnosti svakog županijskog ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije (Program integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju, Programiranje IPA sredstava i dr.);
- d) Županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije trebaju svoje projekte i aktivnosti maksimalno temeljiti na digitalnoj transformaciji i zelenoj ekonomiji;
- e) Županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije trebaju svoje projekte i aktivnosti usmjeriti u pravcu smanjivanja negativnih demografskih trendova i stvarati podlogu za razvoj aktivnih demografskih mjera;
- f) U sljedećem trogodišnjem razdoblju odnosno u razdoblju od 2025. do 2027. godine u trogodišnjim planovima rada potrebno je planirati aktivnosti i projekte temeljem Akcijskog plana koji je aneks ovih smjernica;
- g) Županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije u pripremi planova rada za sljedeće trogodišnje razdoblje, trebaju unositi aktivnosti iz razvojnih mjera koje su u okviru njihove nadležnosti, te se trebaju

usmjeriti na postizanje pokazatelja po strateškim ciljevima i prioritetima kako je navedeno u Strategiji razvoja ŽZH;

- h) Županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije trebaju prilikom razrade svojih projekata i aktivnosti uzeti u obzir doprinos Ciljevima održivog razvoja.

Strateški cilj 1	Pokazatelj utjecaja	Polazna vrijednost u 2019.	Vrijednost u 2022.	Ciljna vrijednost u 2027.
Ekonomski razvijena županija	Stupanj zaposlenosti u ŽZH	31,2 %	33%	Iznad 32%
	Indeks obujma industrijske proizvodnje	111,6	103,4	115
	Indeks razvijenosti ŽZH	1,05	1,09	1,20
Prioriteti	Indikatori (razina krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost u 2019.	Vrijednost u 2022.	Ciljna vrijednost u 2027.
Prioritet 1.1. Povećati konkurentnost poduzetništva i privući nova ulaganja	Ukupno ostvaren izvoz po glavi stanovnika u KM	6.709	13.695	9.000
	Iznos prosječne neto plaće u industriji u KM	902	1.061	1.000
	Ostvareni porezni prihodi po glavi stanovnika u KM na godišnjoj razini	166	251	200
	Broj zaposlenih u poslovnim zonama	1.505	2.401	2.000
Prioritet 1.2. Povećati konkurentnost poljoprivredne proizvodnje	Postotak OPG-ova registriranih kao poslovni subjekti	4% (travanj, 2020.)	7,3%	10%
	Indeks fizičkog obujma proizvodnje prehrambenih proizvoda	115,4	76,2	120
	Prosječna neto plaća u području KD - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov u KM	474	584	600
Prioritet 1.3. Razviti turističku ponudu i promovirati Županiju	Broj registriranih smještajnih jedinica u ŽZH	185	156	1.500
	Broj registriranih posjeta turista u ŽZH	9.830	8.994	20.000
	Dužina registriranog boravka turista u ŽZH	1,5	1,7	2,5

Strateški cilj 2: Društveno odgovorna županija

Strateški cilj 2	Pokazatelj utjecaja	Polazna vrijednost u 2019.	Vrijednost u 2022.	Ciljna vrijednost u 2027.
Društveno odgovorna županija	Stopa prirasta stanovništva	-146	-184	-30
	Udio stanovništva u dobi do 14 godina starosti	14,7%	13,73%	15,5%
	Stopa nezaposlenosti u ŽZH	34,5	34	Ispod 30%
Prioriteti	Indikatori (razina krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost u 2019.	Vrijednost u 2022.	Ciljna vrijednost u 2027.
Prioritet 2.1. Povećati	Zadovoljstvo stanovništva	Ne provodi se	Nema	75%

kvalitetu zdravstvene i socijalne zaštite stanovništva	kvalitetom zdravstvene zaštite temeljem ankete (postotak anketiranih)		podataka	anketiranih
	Broj oboljenja, stanja i ozljeda utvrđenih u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (2018.)	121.413	61.047	Ispod 100.000
	Zadovoljstvo stanovništva kvalitetom i obujmom socijalnih usluga (postotak anketiranih)	Ne provodi se	Nema podataka	75% anketiranih
Prioritet 2.2. Povećati kvalitetu i konkurentnost obrazovanja i uskladiti obrazovanje s potrebama tržišta rada	Broj djece u predškolskim ustanovama (javni i privatni vrtići)	714	1.427	750
	Broj učenika osnovnih škola na 1000 stanovnika	83,61	78,49	90
	Broj učenika srednjih strukovnih škola na 1000 stanovnika	21,60	22,05	25
Prioritet 2.3. Kreirati pozitivno ozračje za razvoj mladih i športa	Broj aktivnih udruga mladih	14	14	20
	Postotak odseljenih u dobi do 35 godina starosti od ukupnog broja odseljenih osoba	68%	68,57%	40%
	Udio izdvajanja iz proračuna za šport	0,84%	0,80%	0,90%

Strateški cilj 3: Učinkovito organizirana županija

Strateški cilj 3	Pokazatelj utjecaja	Polazna vrijednost u 2019.	Vrijednost u 2022.	Ciljna vrijednost u 2027.
Učinkovito organizirana županija	Gustoća naseljenosti	68,5	67,8	70
	Migracijski saldo	-104	-6	+10
	Postotak stanovništva koji živi u ruralnim područjima županije	75,50	Nema podataka	Iznad 75,50%
Prioriteti	Indikatori (razina krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost u 2019.	Vrijednost u 2022.	Ciljna vrijednost u 2027.
3.1. Učinkovita, otvorena i odgovorna javna uprava	Prosječna visina sredstava povučenih u ŽZH iz vanjskih izvora godišnje	1.000.000	460.199	1.500.000
	Postotak kaznenih djela podmićivanja službene i druge odgovorne osobe	10,2%	7,56%	5%
	Postotak anketiranih građana zadovoljnih kvalitetom rada javne uprave na razini županije	Ne provodi se	Nema podataka	75% anketiranih
3.2. Učinkovit sustav sigurnosti građana i zaštite i spašavanja	Broj počinjenih kaznenih djela	300	224	200
	Broj prometnih nesreća s nastradalim osobama	298	273	200
	Postotak nepogoda uzrokovanih ljudskim djelovanjem od ukupnog broja pojava	Nije rađena procjena	Nema podataka	Ispod 10%
3.3. Učinkovit sustav upravljanja okolišem	Postotak stanovništva uključenog u odvojeno	0%	0%	25%

	prikupljanje otpada			
	Uspostavljen sustav mjerenja zagađenja zraka	Nema	Ne	DA
	Broj zaštićenih područja prirodne baštine u ŽZH	0	0	4
3.4. Učinkovit sustav razvoja i održavanja lokalne i regionalne infrastrukture	Postotak stanovništva pokriven pitkom vodom	79%	84,60%	90%
	Postotak stanovništva pokriven kanalizacijskim sustavom	17%	17,38%	40%
	Ukupna duljina uređenih regionalnih cesta u ŽZH u km	73,8	161	150-200
3.5. Učinkovit sustav upravljanja kulturno-povijesnom baštinom	Broj registriranih proizvođača tradicijskih i umjetničkih proizvoda	0	0	8
	Postotak vrednovanih arheoloških lokaliteta koji su stavljani u funkciju	0	0	5%
	Visina izdvajanja za kulturu u KM	290.000	420.000	400.000

2.1. Strateški projekti

Strategija razvoja ŽZH identificirala je 17 strateških projekata koji predstavljaju intervencije najvećeg značaja za ostvarenje strateških ciljeva. Ovi ključni projekti imaju višestruki učinak na razvoj i njihova provedba treba biti osnova za pokretanje drugih projekata.

Županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije koji su definirani kao koordinatori odnosno nositelji određenih razvojnih mjera u planove rada za sljedeće trogodišnje razdoblje, samostalno i/ili u suradnji s drugim županijskim ministarstvima, samostalnim županijskim upravama i samostalnim županijskim upravnim organizacijama, te gradovima i općinama, trebaju planirati pokretanje ili provedbu aktivnosti iz strateških projekata.

a) Strateški cilj 1: Ekonomski razvijena županija

- 1) Jačanje potporne infrastrukture za razvoj i povezivanje obrazovanja, znanosti i gospodarstva (poduzetnički inkubatori, akceleratori)
- 2) Uspostavljanje sheme za financiranje malih i srednjih poduzeća i obrtništva (Poduzetna županija)
- 3) Uspostavljanje i promocija sveobuhvatne online baze investicija (InWestHerzegovina)
- 4) Shema za financiranje poljoprivrede i ruralnog razvoja (Ruralna Hercegovina)
- 5) Razvoj sustava savjetodavnih usluga pri Zavodu za poljoprivredu ŽZH
- 6) Otvaranje i opremanje mreže centara za posjetitelje u općinama i gradovima u ŽZH
- 7) Program potpore razvoju malog biznisa u turizmu (WestHerzegovinaAdventures)

b) Strateški cilj 2: Društveno odgovorna županija

- 1) Digitalizacija i informatizacija usluga u zdravstvenim ustanovama u ŽZH (pokrenuto)
- 2) Izrada socijalne mape ŽZH (pokrenuto)
- 3) Strategija obrazovanja ŽZH
- 4) Strategija za mlade ŽZH

5) Digitalizacija i informatizacija javne uprave u ŽZH (pokrenuto)

6) Sustav sufinanciranja projekata

c) Strateški cilj 3: Učinkovito organizirana županija

1) Izgradnja mreže reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica u gradovima i općinama ŽZH

2) Izrada studije o uspostavljanju zaštićenih područja u ŽZH

3) Izrada strategije razvoja i održavanja javnih cesta na području ŽZH

4) Izrada registra i digitalizacija kulturno-povijesne baštine (pokrenuto)

3. Indikativni financijski okvir za razdoblje 2025.-2027. godine

Županijska ministarstva, samostalne županijske uprave i samostalne županijske upravne organizacije trebaju u svojim proračunskim zahtjevima planirati sredstva potrebna za realizaciju mjera iz Akcijskog plana koji je sastavni dio ovih smjernica.

Indikativna potrebna sredstva za realizaciju mjera iz Strategije razvoja ŽZH za cijelo strateško razdoblje procijenjena su na 23.925.000,00 KM iz proračunskih sredstva i 15.570.000,00 KM iz vanjskih izvora.

Detaljan iznos sredstava po prioritetima i mjerama treba se razraditi kroz trogodišnje planove rada. Međutim, trogodišnji planovi rada trebaju se uskladiti sa realnim mogućnostima proračuna te realno očekivanim vanjskim izvorima financiranja.

Aneksa II. Akcijski plan 2025.-2027.godine

U nastavku je tabelarni prikaz Strateških ciljeva, prioriteta i razvojnih mjera sa pokazateljima i opisom aktivnosti/projekata i definiranim koordinatorima razvojnih mjera i nositeljima pojedinih aktivnosti u razvojnim mjerama. S obzirom da se paralelno izrađuju i akcijski plan i trogodišnji planovi rada županijski tijela za isto razdoblje, financijska sredstva koja su potrebna za provedbu aktivnosti iz određenih mjera detaljno će se razraditi u trogodišnjim planovima rada županijskih tijela koji su usklađeni s dokumentom okvirnog proračuna. Detaljan opis razvojnih mjera nalazi se u Strategiji razvoja ŽZH 2021.-2027. koja se nalazi na sljedećoj web adresi http://eui-zzh.ba/images/PDF/Strategije/Strategija_razvoja_ZZH_za_razdoblje_2021_-_2027_godine.pdf

Strateški cilj/ Prioritet/Mjera/aktivnost	Koordinator/Nositelj	Pokazatelji/ Opis aktivnosti
SC1: EKONOMSKI RAZVIJENA ŽUPANIJA		Stupanj zaposlenosti u ŽZH; Indeks obima industrijske proizvodnje; Indeks razvijenosti ŽZH
Prioritet 1.1. Povećana konkurentnost poduzetništva i privučena nova ulaganja		Ukupno ostvaren izvoz po glavi stanovnika; Iznos prosječne neto plaće u industriji u KM; Ostvaren porezni prihod po glavi stanovnika u KM na godišnjoj razini
Mjera 1.1.1. Jačanje istraživanja, razvoja i primjene novih tehnologija i inovacija u gospodarstvu	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Broj uspostavljenih i aktivnih potpornih institucija; Broj potpisanih sporazuma između akademske zajednice i privatnog sektora; Broj podržanih projekata istraživanja i razvoja u gospodarstvu; Broj izrađenih analiza i studija i projektnih prijedloga na godišnjoj razini
Potpore izradi analiza i studija, te projektne dokumentacije za prijavu na vanjske izvore financiranja u domeni istraživanja i razvoja i primjene novih tehnologija i inovacija	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi	Pripremljena dokumentacija i projektni prijedlozi za prijavu na natječaje iz EU i drugih izvora
Mjera 1.1.2. Razvoj i podizanje konkurentnosti poduzetništva i obrtništva u ŽZH	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Uspostavljena shema za financiranje (Poduzetna županija); Broj aktivnih malih i srednjih poduzeća; Broj novoosnovani udruženja/klastera; Broj obrta; Broj održanih gospodarskih foruma
Uspostavljanje Sheme za financiranje malih i srednjih poduzeća i obrtništva (Poduzetna županija)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije	Sufinanciranje projekata malih i srednjih poduzeća i obrtništva na godišnjoj razini
Program potpore mladim poduzetnicima	Ministarstvo gospodarstva ŽZH,	Sufinanciranje projekata za mlade poduzetnike na godišnjoj razini

	Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, , Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	
Program potpore tradicijskim obrtima i zanatima	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Sufinanciranje projekata za tradicijske obrte na godišnjoj razini
Program potpore socijalnom poduzetništvu	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Sufinanciranje projekata socijalnog poduzetništva na godišnjoj razini
Potpore umrežavanju u gospodarstvu (klasteri, zadruge, udruge)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Podržani postojeće organizacije i inicirane nove
Organizacija godišnjeg gospodarskog forumu u ŽZH	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Forum na godišnjoj razini
Mjera 1.1.3. Razvoj poslovnih zona i privlačenje novih ulaganja u ŽZH	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Broj investicijskih projekata u bazi investicija; Broj podržanih organiziranih posjeta investicijskim događajima godišnje; Broj pokrenutih inicijativa vezanih uz suradnju s dijasporom godišnje
Potpore razvoju i uređenju poslovnih zona u ŽZH	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured	Potpore općinama i gradovima u razvoju poslovnih zona

	Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi	
Potpore sudjelovanju na investicijskim događajima u zemlji i inozemstvu	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH – HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi	Podržati sudjelovanje ili izravno sudjelovati u najmanje jednom investicijskom događaju godišnje
Prioritet 1.2. Povećati konkurentnost poljoprivredne proizvodnje		Postotak OPG-ova registriranih kao poslovni subjekti; Indeks fizičkog obima proizvodnje prehrambenih proizvoda; Prosječna neto plaća u području KD- Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov u KM
Mjera 1.2.1. Potpora razvoju poljoprivredne proizvodnje	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Postotak OPG-ova od 1-3 ha veličine posjeda; Postotak obrađenog poljoprivrednog zemljišta; Broj goveda/ovaca; Broj pripremljenih projekata iz sektora poljoprivrede godišnje; Broj organiziranih sudjelovanja na sajmovima godišnje
Ulaganje u poljoprivrednu infrastrukturu (navodnjavanje, pristupne ceste, zaštita poljoprivrednog zemljišta i sl.)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Osigurana potpora za razvoj poljoprivredne infrastrukture
Rješavanje usitnjenosti poljoprivrednih površina	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Pokrenuti inicijative na pilot lokacijama u suradnji s općinama i gradovima
Uspostavljanje sheme za financiranje poljoprivrede i ruralnog razvoja (Ruralna Hercegovina)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Sustav poticaja
Novčane potpore proizvodnji, preradi i prodaji poljoprivrednih proizvoda	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Izraditi prijedlog sheme
Potpore izgradnji, uređenju i digitalizaciji lokalnih tržnica	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH,	Razvoj digitalne tržnice i potpora uređenju tržnica u općinama i gradovima

	općine i gradovi; udruge	
Promidžba poljoprivredno-prehrambene trgovine i izvoza uključujući sudjelovanje na međunarodnim sajmovima i izložbama	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Razraditi model
Program potpore za osiguranje usjeva, životinja i biljaka	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Potpora kroz grant shemu
Potpora u pripremi i priprema potrebne dokumentacije za vanjske izvore financiranja	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Pripremiti dokumentaciju i projektne prijedloge za prijavu na natječajne iz EU i drugih izvora
Mjera 1.2.2. Organizirano povezivanje poljoprivrednih proizvođača i prerađivača hrane radi promocije, prodaje i povećanja izvoza	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Broj registriranih zadruga; Broj udruga poljoprivrednih proizvođača; Broj specijaliziranih podržanih lokalnih sajamskih manifestacija godišnje
Potpora radu i osnivanju udruženja poljoprivrednih proizvođača (udruge i lokalni klasteri)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Potpora kroz grant shemu
Potpora organizaciji lokalnih sajmova i manifestacija organiziranih od strane lokalnih poljoprivrednih udruga	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Potpora kroz grant shemu
Mjera 1.2.3. Podizanje kvalitete i standardizacija poljoprivrednih proizvoda	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Broj registriranih poljoprivrednih savjetodavaca; Broj zaštićenih proizvoda oznakom podrijetla; Broj educiranih poljoprivrednika godišnje
Razvoj sustava savjetodavnih usluga pri Zavodu za poljoprivredu ŽZH (razvoj i jačanje ljudskih i institucionalnih kapaciteta)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Pripremiti koncept pri Zavodu za poljoprivredu
Proširenje i nadogradnja rada IPS (izvještajno-prognoznih poslova u zaštiti bilja)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Proširiti postojeći sustav

Digitalizacija i informatizacija komunikacije s poljoprivrednicima	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Izraditi koncept i pripremiti za realizaciju
Integracija obrade novčanih potpora u poljoprivredi u ŽZH	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Izraditi koncept
Izrada registra uporabe poljoprivrednih površina i digitalizacija registra	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Izraditi koncept
Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode (GLOBALGAP, GRASP, GMP, HACCP, integralna proizvodnja, organska proizvodnja)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Potpora kroz grant shemu
Izrada zakona i pravilnika o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Izraditi nacrt i model
Potpora za zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla (PGI), zaštićene oznake izvornosti (PDO), zagarantirano tradicionalni specijalitet (TSG) i druge sheme kvalitete)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Pokrenut proces zaštite (Poluranjka te drugi proizvodi). Organizirati predavanja i animiranje proizvođača
Program edukacije poljoprivrednih proizvođača (primarna poljoprivredna proizvodnja, prerada i prodaja/marketing poljoprivrednih proizvoda, menadžment u poljoprivredi, financijsko upravljanje u poljoprivredi, poslovno planiranje u poljoprivredi, ekološki uzgoj i dr.)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH; Zavod za poljoprivredu ŽZH; općine i gradovi; udruge	Potpora organizaciji ciljanih predavanja za poljoprivrednike
Prioritet 1.3. Razvoj i promocija turizma		Broj registriranih smještajnih jedinica u ŽZH, Broj registriranih posjeta turista u ŽZH, Dužina registriranog boravka turista u ŽZH
Mjera 1.3.1. Razvoj turističke infrastrukture	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Dužina mapiranih i umreženih planinarskih staza; Broj uređenih i obilježenih biciklističkih ruta i mreža; Broj uređenih i obilježenih specijaliziranih tematskih lokacija; Broj otvorenih i opremljenih centara za posjetitelje; Broj pripremljenih

		projekata u sektoru turizma na godišnjoj razini
Uređenje pristupnih cesta do određenih turističkih lokacija	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Provedba projekata iz vanjskih izvora financiranja u suradnji s općinama i gradovima
Uređenje i obilježavanje šetnica, tematskih i poučnih staza	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Provedba projekata iz vanjskih izvora financiranja u suradnji s općinama i gradovima
Uređenje i opremanje specijaliziranih turističkih lokacija (parkovi, izletišta, pustolovna turistička infrastruktura...)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Provedba projekata iz vanjskih izvora financiranja u suradnji s općinama i gradovima
Otvaranje i opremanje mreže centara za posjetitelje u općinama i gradovima u ŽZH	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Provedba projekata iz vanjskih izvora financiranja u suradnji s općinama i gradovima
Priprema i potpora u pripremi projektnih prijedloga i projektne dokumentacije za vanjske izvore financiranja	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Priprema projektnih prijedloga u suradnji s općinama i gradovima
Mjera 1.3.2. Potpora razvoju poduzetništva u turizmu i povećanje smještajnih kapaciteta	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Broj registriranih biznisa u turizmu; Broj OPG-ova s turističkom ponudom; Broj registriranih objekata obiteljskog smještaja; Broj uređenih kampova; Broj pokrenutih inicijativa za osnivanje raspršenog hotela; Broj educiranih dionika u turizmu godišnje;

		Broj pripremljenih projekata na godišnjoj razini
Program potpore razvoju malog biznisa u turizmu (organizacija turističkih tura, pustolovni turizam, aktivni turizam, razvoj novih turističkih proizvoda i sl.)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Potpore kroz grant shemu
Program potpore razvoju i proširenju smještajnih kapaciteta	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Potpore kroz grant shemu
Program potpore razvoju malog obiteljskog smještaja na selu (smještaj u domaćinstvu, kuće za odmor i sl.)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Potpore kroz grant shemu
Program potpore razvoju kampova	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Potpore kroz grant shemu
Potpore u pripremi i priprema projektnih prijedloga i dokumentacije u segmentu razvoja poduzetništva u turizmu i povećanju smještajnih kapaciteta za vanjske izvore financiranja	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Priprema projektnih prijedloga u suradnji s općinama i gradovima
Mjera 1.3.3. Promocija ŽZH kao turističke i poslovno privlačne regije	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Utemeljena turistička zajednica ŽZH; Broj osnovanih turističkih zajednica općina i gradova; Usvojen plan promocije i marketing plan; Broj dizajniranih različitih promotivnih publikacija na razini ŽZH; Broj razvijenih digitalnih kanala

		komunikacije za promociju ŽZH; Broj podržanih promotivnih događaja godišnje; Broj podržanih organiziranih sudjelovanja na sajmovima i događajima godišnje; Pokrenuta inicijativa za brendiranje Hercegovine; Broj investicijskih projekata u katalogu
Uspostavljanje i organizacijski razvoj turističke zajednice	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Izrada modela za osnivanje Turističke zajednice na razini ŽZH
Potpora uspostavljanju turističkih zajednica u gradovima i općinama	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Suradnja s općinama i gradovima
Izrada Plana promocije i Marketing plan ŽZH	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Pripremiti prijedlog plana
Izrada ciljanih promotivnih materijala (tisak, video...)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Izraditi mape, vodiče, video materijale i sl.
Program potpore organizaciji turističkih i promotivnih događaja u ŽZH	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	Organizacija promotivnih događaja kroz projekte i samostalno
Program potpore organiziranim	Ministarstvo	Sudjelovanje na jednom sajmu godišnje

nastupima na sajmovima i festivalima u BiH i inozemstvu	gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, općine, gradovi, udruge	
SC2: DRUŠTVENO ODGOVORNA ŽUPANIJA		Stopa prirasta stanovništva; Udio stanovništva i dobi do 14 godina starosti; Stopa nezaposlenosti u ŽZH
Prioritet 2.1. Povećati kvalitetu zdravstvene i socijalne zaštite stanovništva		Zadovoljstvo stanovništva kvalitetom zdravstvene zaštite temeljem ankete (postotak anketiranih); Broj oboljenja, stanja i ozljeda utvrđenih u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (2018.); Zadovoljstvo stanovništva kvalitetom obimom socijalnih usluga (postotak anketiranih)
Mjera 2.1.1. Podizanje kvalitete i olakšavanje pristupa zdravstvenim uslugama	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH	Postotak osiguranika obuhvaćenih e-zdravstvenim uslugama; Postotak objekata u zdravstvu s prilagođenim pristupom za sve; Izrađena web-platforma
Digitalizacija i informatizacija usluga u zdravstvenim ustanovama u ŽZH (e-iskaznica, e -karton, integracija laboratorijskoga informacijskoga sustava i radiološkog informacijskog sustava s e-kartonom i sl.)	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja u ŽZH	Dovršiti projekt e-iskaznice i pripremiti prijedloge modela za laboratorijski informacijski sustav i radiološki informacijski sustav
Integracija informacijskih servisa sa SKB Mostar i s privatnim zdravstvenim ustanovama	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja u ŽZH	Pripremiti prijedlog modela
Uklanjanje arhitektonskih prepreke za pristup osobama s invaliditetom i starim osobama	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja u ŽZH	Prilagođenih javnih objekata osobama s invaliditetom
Uređenje parking prostora i pješačkih prilaza objektima iz domena zdravstvene zaštite	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja u ŽZH	Pripremiti prijedloge za vanjske izvore financiranja
Instalacija dizala u domove zdravlja	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja u ŽZH	Pripremiti prijedloge za vanjske izvore financiranja
Mjera 2.1.2. Jačanje kvalitete primarne zdravstvene zaštite	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH	Broj jedinica lokalne samouprave u kojima je organiziran sustav patronažne službe; Postotak školske djece uključen u sistematske preglede

		na godišnjoj razini
Izrada plana organizacije patronažne službe na cijelom prostoru ŽZH	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja u ŽZH	Izraditi model
Uvođenje sustava patronažne službe na temelju predloženog modela	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja u ŽZH	Pokrenuti proces uspostave patronažne službe
Uvođenje obveznog sistematskog pregleda školske djece	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja u ŽZH	Izraditi model i pokrenuti proces
Mjera 2.1.3. Zaštita i unaprjeđenje zdravlja stanovništva	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH	Opremljen laboratorij u ZJZ; Broj provedenih kampanja godišnje; Broj centara mentalnog zdravlja
Uređenje i opremanje laboratorija za potrebe javnog zdravstva	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja, nevladine organizacije u ŽZH	Priprema projektnih prijedloga za vanjske izvore financiranja
Jačanje ljudskih kapaciteta u Zavodu za javno zdravstvo	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja, nevladine organizacije u ŽZH	Organizacija obuka i treninga
Provedba kampanja s ciljem prevencija bolesti i promocije zdravlja stanovništva	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja, nevladine organizacije u ŽZH	Organizacija ciljanih događaja na godišnjoj razini
Uspostavljanje mreže centara mentalnog zdravlja u ŽZH	Zavod za zdravstveno osiguranje ŽZH, domovi zdravlja, nevladine organizacije u ŽZH	Priprema projektnih prijedloga i nabava opreme
Mjera 2.1.4. Povećanje kvalitete i dostupnosti socijalne zaštite	Ministarstvo zdravstva, rada i	Izrađena socijalna mapa ŽZH; Pripremljena dokumentacija za

	socijalne skrbi ŽZH	socijalnu stanogradnju; Broj podržanih nevladinih organizacija u socijalnom sektoru godišnje; Broj podržanih projekata socijalne uključenosti godišnje; Izrađen plan deinstitucionalizacije i transformacije te prevencije institucionalizacije
Izrada socijalne mape u ŽZH	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, centri za socijalni rad, udruge	Pokrenut proces izrade
Potpore stambenom zbrinjavanju/smještaju socijalnih kategorija stanovništva (Socijalna stanogradnja)	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, centri za socijalni rad, udruge	Izrađena projektna dokumentacija
Program potpore civilnom društvu u segmentu socijalnih usluga	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, centri za socijalni rad, udruge	Izrada modela potpore i suradnje s civilnim sektorom
Potpore projektima socijalne uključenosti osoba s invaliditetom	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, centri za socijalni rad, udruge	Izrada modela potpore
Prevenција institucionalizacije	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi ŽZH, centri za socijalni rad, udruge	Izrada modela
Prioritet 2.2. Povećati kvalitetu i konkurentnost obrazovanja i uskladiti obrazovanje s potrebama tržišta rada		Broj djece u predškolskom obrazovanju (privatni i javni vrtići); Broj učenika osnovnih škola na 1000 stanovnika; Broj učenika srednjih strukovnih škola na 1000 stanovnika
Mjera 2.2.1. Ulaganje u obrazovnu infrastrukturu i modernizaciju obrazovnog sustava	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Usvojena strategija obrazovanja; Broj podržanih planskih dokumenata za infrastrukturna ulaganja; Postotak opremljenih škola za digitalno obrazovanje; Postotak opremljenih škola didaktičkom opremom; Postotak educiranog nastavnog kadra godišnje za suvremene metode učenja
Izrada strategije obrazovanja	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Izraditi strategiju
Potpore u pripremi planske dokumentacije za nove infrastrukturne zahvate u području obrazovanja na teritoriju ŽZH	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Suradnja s općinama i gradovima
Opremanje škola informatičkom,	Ministarstvo	Priprema projektnih prijedloga za

digitalnom i didaktičkom opremom	obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	vanjske izvore financiranja
Mjera 2.2.2. Podizanje kvalitete inkluzivnog obrazovanja	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Urađena analiza zakonskih i podzakonskih dokumenata; Izrađena analiza infrastrukture i opreme u inkluzivnom obrazovanju; Postotak obučениh učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i pomoćnika u nastavi za inkluzivno obrazovanje; Postotak opremljenih škola suvremenom didaktičkom opremom za rad s djecom s posebnim potrebama
Izraditi analizu infrastrukture i opreme u inkluzivnom obrazovanju	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH- HERAG	Izraditi analizu
Izraditi pravilnike za obrazovanje djece sa poteškoćama	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH- HERAG	Izraditi pravilnike
Stručno usavršavanje učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i pomoćnika u nastavi	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH- HERAG	Organizacija seminara
Programska i materijalna potpora (primjereni program školovanja, prostor, udžbenici, didaktička sredstva)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH- HERAG	Uvođenje novih zanimanja prema potrebama i nabavka sredstava
Formiranje centara izvrsnosti	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH- HERAG	
Mjera 2.2.3. Usklađivanje obrazovanja	Ministarstvo	Usvojene izmjene i dopune Zakona o

i potreba tržišta rada	obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	obrazovanju odraslih; Postotak škola koje primjenjuju nastavne planove i programe utemeljene na ishodima učenja; Postotak nastavnika koji su prošli stručno usavršavanje na godišnjoj razini; Postotak škola s opremljenim kabinetima za izvođenje praktične nastave
Izmjene i dopune zakona o obrazovanju odraslih	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH	Usvojiti prijedlog u Skupštini ŽZH
Izrada nastavnih planova i programa u srednjim strukovnim školama	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH	Pokrenuti aktivnosti u suradnji sa svim ključnim dionicima
Opremanje kabineta za izvođenje praktične nastave u srednjim strukovnim školama	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH	Pripremit prijedloge za financiranje iz vanjskih izvora
Izrada zakona o srednjem strukovnom obrazovanju	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH	Usvojen zakon
Mjera 2.2.4. Razvoj sustava predviđanja potreba tržišta rada	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Broj analiza potreba tržišta rada godišnje; Online baza stanja na evidenciji nezaposlenih; Uspostavljeno partnerstvo za zapošljavanje; Broj podržanih programa prekvalifikacije godišnje; Broj pripremljenih projekata u segmentu zapošljavanja godišnje
Godišnje anketiranje potreba poduzetništva ra radnom snagom	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH- HERAG	Pokrenuti proces godišnjeg anketiranja
Uspostavljanje županijskog partnerstva za zapošljavanje	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija	Pokrenuti uspostavljanje

	ŽZH- HERAG	
Potporna prekvalifikaciji i edukaciji u skladu s potrebama tržišta rada	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH- HERAG	Organizacija ciljanih edukacija
Priprema projekata iz segmenta zapošljavanja na javne pozive iz vanjskih izvora	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Služba za zapošljavanje ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH- HERAG	Pripremit projektne prijedloge u suradnji s općinama i gradovima i drugim dionicima
Prioritet 2.3. Kreiranje pozitivnog ozračja za razvoj mladih i športa		Broj aktivnih udruga mladih; Postotak odseljenih u dobi do 35 godina starosti od ukupnog broja odseljenih; Udio izdvajanja iz proračuna za sport
Mjera 2.3.1. Razvoj institucionalnog okvira za potporu mladima	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Usvojen zakon o mladima; Izrađena baza udruga mladih; Usvojena strategija za mlade; Broj organiziranih foruma s mladima godišnje; Broj iniciranih mehanizama potpore mladima
Usvajanje županijskog zakona o mladima	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH-HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, udruge u ŽZH	Nacrt Zakona u proceduru odobravanja predmetnog teksta od strane ministarstava i drugih tijela nadležnih za isto stavljen u proceduru
Izrada registra/baze podataka udruga mladih	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH-HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, udruge u ŽZH	U suradnji s Ministarstvom pravosuđa i uprave od postojećih udruga koje se nalaze u Registru udruga na razini ŽZH utvrditi udruženja građana koja u svojim ciljevima i djelatnosti ili naslovu imaju "mlade" i pitanja mladih; objaviti javno Registar mladih na službenoj web stranici MOZKiŠ u digitalnom obliku
Izrada strategije za mlade	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH-HERAG, Ured Vlade	Provođenje analitičkog istraživanja po pitanju mladih; održavanje radionica sa predstavnicima udruženja mladih te relevantnih nositelja pitanja mladih s razine ŽZH, općina i gradova; imenovanje radne grupe za izradu Strategije mladih ŽZH (temeljeno na analizi stanja,

	ŽZH za europske integracije, udruge u ŽZH	Strategiji razvitka ŽZH te zakonskim mogućnostima); davanje Strategije relevantnim razinama vlasti na razmatranje te u konačnici usvajanje iste
Organizacija godišnjeg tematskog događaja sa mladima (konferencija/okrugli stol...)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH-HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, udruge u ŽZH	Obilježavanje međunarodnog dana mladih kroz konferenciju/okrugli stol
Organizacija ciljanih predavanja i seminara za mlade	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH-HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, udruge u ŽZH	Organiziranje obuka za službenike za pitanja mladih s razine ŽZH, općina i gradova; organizacija seminara za mlade po pitanju aktualnih društvenih tema
Razvoj instrumenata i mehanizama potpore mladima (Potpora mladim talentima; sufinanciranje projekata mladih; poticanje samozapošljavanja mladih u poduzetništvu; poticanje umjetnosti i kulture za mlade, stimulacije mladih, itd.)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH-HERAG, Ured Vlade ŽZH za europske integracije, udruge u ŽZH	Kroz transfer za kulturu i šport sufinancirati aktivnosti mladih; kreiranje zasebnog podračuna za sufinanciranje projekata mladih te nagradni fond za nagrađivanje izvrsnosti mladih
Mjera 2.3.2. Potpora razvoju sportske infrastrukture i sportskih aktivnosti	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Broj podržanih sportskih događaja i kampanja godišnje; Broj podržanih projekata za ulaganja u razvoj sportske infrastrukture godišnje; Broj podržanih inicijativa u školama za promociju sportskih aktivnosti godišnje; Broj pripremljenih projektnih ideja iz domene razvoja športa na godišnjoj razini
Potpora organizaciji i održavanju sportskih događaja	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, škole i udruge u ŽZH	Potpora kroz grant shemu
Potpora izgradnji sportske infrastrukture, posebno u ruralnim sredinama	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, škole i udruge u ŽZH	Potpora kroz grant shemu
Potpora programima edukacije mladih	Ministarstvo	Potpora kroz grant shemu

„športskim školama“ (potpora uključivanju mladih u različite škole u klubovima i sl.)	obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, škole i udruge u ŽZH	
Promocija športa u funkciji javnog zdravlja (inicijative i kampanje prevencije bolesti kroz športske aktivnosti)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, škole i udruge u ŽZH	Organizacija događaja
Potpora školama u pripremi i provedbi projekata i inicijativa koje uključuju promociju športskih aktivnosti (igre mladih, natjecanja učenika, i sl.)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, škole i udruge u ŽZH	Izrada modela potpore
SC3: UČINKOVITO ORGANIZIRANA ŽUPANIJA		Gustoća naseljenosti; Migracijski saldo; Postotak stanovništva koji živi u ruralnim područjima
Prioritet 3.1. Učinkovita, otvorena i odgovorna javna uprava		Prosječna visina sredstava povučeni u ŽZH iz vanjskih izvora godišnje; Postotak kaznenih djela podmićivanja službene i druge odgovorne osobe; Zadovoljstvo stanovništva kvalitetom rada javne uprave na razini ŽZH (postotak anketiranih)
Mjera 3.1.1. Jačanje učinkovitosti i transparentnosti javne uprave	Ministarstvo pravosuđa i uprave ŽZH	Odluka o formiranju savjetodavnog tijela za digitalizaciju i informatizaciju; Usvojena strategija komunikacije; Izrađena projektna dokumentacija za digitalizaciju i informatizaciju; Izrađena tehnička dokumentacija za rekonstrukciju zgrade Vlade ŽZH; Postotak tijela uprave koje su umrežene i koriste digitalne tehnologije u radu; Postotak državnih službenika i namještenika koji prolaze obavezne edukacije godišnje; Postotak institucija ŽZH s usvojenim registrom rizika
Formiranje koordinacijskog tijela za digitalizaciju i informatizaciju Vlade ŽZH	Vlada ŽZH, resorna ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Formiranje koordinacijskog tijela
Izrada projektne dokumentacije za digitalizaciju i informatizaciju javne uprave u ŽZH	Vlada ŽZH, resorna ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Izraditi prijedlog
Digitalizirati određene usluge javne uprave (e-pisarnica, online registar upravnih postupaka...)	Vlada ŽZH, resorna ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Pokrenuti aktivnosti na uvođenju e-pisarnice i online registar upravnih postupaka
Usvojiti i provoditi strategiju komunikacije (standardizirati način komunikacije državnih službenika)	Vlada ŽZH, resorna ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Izraditi prijedlog Strategije
Unaprijediti sustav upravljanja ljudskim resursima u javnoj upravi (regulirati obuke, ocjenjivanje, napredovanje)	Vlada ŽZH, resorna ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Pokrenuti formalni sustav obuka

Poboljšanje tehničkih uvjeta za rad županijskih institucija (opremanje tijela uprave IT opremom)	Vlada ŽZH, resorna ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Nabavka opreme prioritnim skupinama
Jačanje kadrovskih kapaciteta u tijelima uprave	Vlada ŽZH, resorna ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Organizirati aktivnosti na jačanju kapaciteta
Izrada registra rizika u tijelima uprave u ŽZH	Vlada ŽZH, resorna ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Izrada registra
Mjera 3.1.2. Podizanje kvalitete i otvorenosti rada skupštine ŽZH	Stručna služba Skupštine ŽZH	Postotak uređenih prostorija za klubove; Broj opremljenih i ojačanih internih odjela u službi; Postotak digitaliziranih mjesta u Skupštini ŽZH; Broj organiziranih studijskih posjeta zastupnika godišnje
Uređenje skupštinske dvorane i prostorija za rad klubova	Stručna služba Skupštine ŽZH	Pripremiti projekt uređenja
Jačanje kapaciteta stručne službe Skupštine	Stručna služba Skupštine ŽZH	Organizacija obuka i treninga
Organizacija studijskih i stručnih posjeta zastupnika u skupštini	Stručna služba Skupštine ŽZH	Organizirati posjete na godišnjoj razini
Mjera 3.1.3. Razvoj sustava za prevenciju i suzbijanje korupcije	Vlada ŽZH	Strateški okvir za sprječavanje korupcije; Broj kampanja godišnje; Broj edukacija godišnje; Broj polaznika edukacija godišnje
Ojačati kapacitete neovisnog tijela za prevenciju korupcije	Sva resorna ministarstva i institucije u ŽZH	Organizacija seminara i obuka
Donijeti strateški okvir i osigurati učinkovitu provedbu	Sva resorna ministarstva i institucije u ŽZH	Izraditi strategiju za prevenciju korupcije
Provedba kampanja podizanja svijesti javnosti o negativnim utjecajima korupcije	Sva resorna ministarstva i institucije u ŽZH	Pokrenuti ciljane događaje na godišnjoj razini
Edukacije mladih u školama o negativnim i štetnim utjecajima korupcije	Sva resorna ministarstva i institucije u ŽZH	Organizacija predavanja
Mjera 3.1.4. Jačanje institucionalnih i administrativnih kapaciteta za proces europskih integracija i korištenje sredstava	Ured Vlade ŽZH za europske integracije	Uspostavljen model za usklađivanje zakonodavstva sa acqisem; Broj pripremljenih projekata; Broj obučanih državnih službenika za sudjelovanje u programima financiranja EU-a godišnje; Uspostavljena shema za sufinanciranje projekata; Usvojen podzakonski akt vezan uz način provedbe projekata iz sredstava EU-a
Planska provedba obuka državnih službenika iz područja engleskog jezika, europskih integracija, usklađivanja zakonodavstva s acqisem, programiranja sredstava pomoći EU-a i strateškog planiranja i upravljanja razvojem, pripreme i implementacije	Ured Vlade ŽZH za europske integracije, ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Izraditi godišnji plan ciljanih obuka/održati godišnje cikluse obuka

projekata što uključuje PRAG procedure i izradu projektnog budžeta		
Uspostaviti sustav za usklađivanje zakonodavstva s propisima Europske unije i osigurati dosljednu primjenu usklađenog zakonodavstva	Ured Vlade ŽZH za europske integracije, ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Izraditi Odluke i model
Razviti odgovarajući oblik stimulacije državnih službenika i/ili prilagoditi sistematizaciju radnih mjesta poslovima iz europskih integracija i upravljanja fondovima	Ured Vlade ŽZH za europske integracije, ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Pripremiti prijedlog modela
Jačanje kapaciteta institucija za planiranje i upravljanje razvojem	Ured Vlade ŽZH za europske integracije, ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Organizacija ciljanih obuke na godišnjoj razini
Kreiranje baze unaprijed pripremljenih projekata i tehničke dokumentacije za infrastrukturne projekte	Ured Vlade ŽZH za europske integracije, ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Kreirati i održavati bazu i prikupljati dokumentaciju
Uspostaviti sustav sufinanciranje projekata iz Europske unije i drugih međunarodnih izvora	Ured Vlade ŽZH za europske integracije, ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Pripremiti model
Pojednostaviti i prilagoditi procedure donošenja Odluka u upravi projektnim procesima s ciljem pravodobne i neometane implementacije projekata	Ured Vlade ŽZH za europske integracije, ministarstva i tijela uprave u ŽZH	Pripremiti preporuke
Prioritet 3.2. Učinkovit sustav sigurnosti građana i zaštite i spašavanja		Broj počinjenih kaznenih dijela; Broj prometnih nezgoda s nastradalim osobama; Postotak nepogoda uzrokovanih ljudskim djelovanjem od ukupnog broja pojava
Mjera 3.2.1. Jačanje sustava zaštite i spašavanja	Uprava civilne zaštite ŽZH	Broj uspostavljenih i opremljenih službi; Broj instaliranih kamera za detekciju požara; Pripremljena dokumentacija za izgradnju skladišta i operativnog centra Civilne zaštite; Površina županije pokrivena sustavom uzbunjivanja i dojave; Broj pripremljenih projektnih prijedloga godišnje; Broj promotivnih i edukativnih kampanja godišnje
Opremanje i osposobljavanje službi civilne zaštite potrebnom opremom za zaštitu i spašavanja za odgovor na krizne situacije (požari, potresi, poplave i sl.)	Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Priprema projektnih prijedloga i nabava opreme
Proširenje sustava video nadzora za dojavu požara (nabavka i instalacija novih kamera i proširenje kapaciteta	Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi, općine i udruge u	Nabava i instalacija dodatnih kamera

mreže)	ŽZH	
Priprema dokumentacije za izgradnju i opremanje središnje zgrade za smještaj civilne zaštite, skladište opreme	Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Izgradnja i opremanje središnje zgrade za smještaj civilne zaštite i skladište opreme
Uvođenje sustava dojave i uzbunjivanja na cijelom prostoru županije	Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Pripremiti projektne prijedloge
Priprema projekata iz domene zaštite i spašavanja	Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Pripremiti projektne prijedloge
Promotivne kampanje	Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Organizacija događaja na godišnjoj razini
Mjera 3.2.2. Jačanje institucionalnih i ljudskih kapaciteta u institucijama za provedbu zakona	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH	Broj dodatno opremljenih policijskih uprava; Broj rekonstruiranih objekata policije; Postotak policijskih službenika koji prolaze specijalističku obuku na godišnjoj razini; Broj prometnih nezgoda; Postotak usklađenosti zakonodavstva ŽZH sa standardima Europske unije
Opremanje uprave policije digitalnom i informatičkom opremom (AFIS, forenzička oprema, baze podataka, kibernetički kriminal CSIRT)	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Nabava opreme
Rekonstrukcija objekata policijskih postaja	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Pripremiti dokumentaciju
Izgradnja Edukativo-obučnog centra (smještaj i obuka postrojbe specijalne policije i ostalih policijskih službenika)	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Pripremiti dokumentaciju; Javni natječaj za izvođača radova; Izgrađen Edukacijsko-obučni centar za 18 mjeseci
Jačanje kapaciteta specijaliziranih istražnih timova za više složenih slučajeva (gospodarski kriminal, korupcija i organizirani kriminal, borba protiv terorizma, trgovine ljudima, droge, kibernetičkog kriminala za financijske istrage i imovinski kriminal, forenzička podrška itd.)	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Organizacija obuka i seminara
Jačanje kapaciteta policijskih službenika za borbu protiv ilegalnih migracija i krijumčarenja ljudi (obuka i oprema)	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Organizacija obuka i seminara
Jačanje operativnih kapaciteta za	Ministarstvo	Suradnja s ostalim sigurnosnim

poboljšanje koordinacije među tijelima za provedbu zakona i s tužiteljstvima (međusobni pristup bazama podataka i sigurna razmjena informacija)	unutarnjih poslova ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	agencijama
Jačanje kapaciteta policije za učinkovito osiguranje javnih okupljanja (obuka policijskih službenika, oprema za rad te suradnja s drugim policijskim tijelima)	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Nabavka opreme i organizacija obuka
Jačanje sustava sigurnosti na cestama	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Organizacija promotivnih kampanja (nabavka 3 mobilna radara, opremanje policijskih službenika, nabavka novih vozila, popunjavanje sistematizacije)
Usklađivanje zakonodavstva s standardima Europske unije (zakon o oružju i streljivu, slobodi izražavanja i okupljanju i dr.)	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Analiza usklađivanja postojećih zakona sa standardima Europske unije
Mjera 3.2.3. Podizanje svijesti i informiranje javnosti o zaštiti i sigurnosti građana	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH	Broj održanih kampanja i edukativnih seminara na godišnjoj razini; Broj sudionika edukativnih seminara na godišnjoj razini
Promotivne kampanje o opasnostima držanja malog i lakog naoružanja	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH	Organizacija kampanja
Promotivne i edukativne kampanje o sigurnosti u prometu	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, udruge u ŽZH	Organizacija kampanja
Promotivne i edukativne kampanje o negativnim posljedicama maloljetničke delikvencije	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, udruge u ŽZH	Organizacija kampanja
Promotivne i edukativne kampanje o opasnostima od posjedovanja i trgovine opojnim drogama	Ministarstvo unutarnjih poslova ŽZH, udruge u ŽZH	Organizacija kampanja
Prioritet 3.3. Učinkovit sustav gospodarenja okolišem		Postotak stanovništva uključenog u odvojeno prikupljanje otpada; Uspostavljen sustav mjerenja zagađenja zraka; Broj zaštićenih područja prirodne baštine u ŽZH
Mjera 3.3.1. Razvoj sustava gospodarenja otpadom	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Usvojen plan upravljanja otpadom; Broj pripremljenih projekata za ulaganja; Broj instaliranih kompostera; Broj podržanih kampanja godišnje; Broj podržanih mjesnih zajednica za uklanjanje divljih deponija godišnje; Broj podržanih kampanja za promociju odvojenog prikupljanja otpada godišnje od 2022.godine
Izrada potrebne dokumentacije za izgradnju mreže reciklažnih dvorišta u gradovima i općinama ŽZH	Ministarstvo prostornog uređenje,	Izrada dokumentacije

	graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	
Izrada studija i projektne dokumentacije za zbrinjavanje posebnih vrsta otpada	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Izrada dokumentacije
Izrada studije i projektne dokumentacije za uvođenje odvojenog prikupljanja otpada u ŽZH	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Izrada dokumentacije
Izrada registra divljih deponija na razini ŽZH	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Registar izrađen u suradnji s općinama i gradovima i nevladinim udrugama
Potporna projektima nabavke opreme za odvojeno prikupljanje otpada	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Priprema projekata i privlačenje sredstava za ovu aktivnost
Sufinanciranje projekata sanacije divljih deponija po Mjesnim zajednicama ŽZH	Ministarstvo prostornog	Grant shema za MZ

	uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	
Izrada potrebne dokumentacije za izgradnju mreže reciklažnih dvorišta u gradovima i općinama ŽZH	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Izrada dokumentacije
Izrada studija i projektne dokumentacije za zbrinjavanje posebnih vrsta otpada	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Izrada dokumentacije
Izrada studije i projektne dokumentacije za uvođenje odvojenog prikupljanja otpada u ŽZH	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Izrada dokumentacije
Izrada registra divljih deponija na razini ŽZH	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Registar izrađen u suradnji s općinama i gradovima i nevladinim udrugama
Potporna projektima nabavke opreme za	Ministarstvo	Priprema projekata i privlačenje

odvojeno prikupljanje otpada	prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	sredstava za ovu aktivnost
Sufinanciranje projekata sanacije divljih deponija po Mjesnim zajednicama ŽZH	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Grant shema za MZ
Sufinanciranje projekata lokalnih udruženja u provedbi kampanja za zaštitu okoliša po općinama i gradovima	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Grant Shema za udruge
Razvoj programa edukacije o zaštiti okoliša u vrtićima, osnovnim i srednjim školama	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Organizacija edukacija
Potpورا projektima kampanja za promociju odvojenog prikupljanja otpada	Ministarstvo prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH; Javna ustanova Razvojna agencija - HERAG; općine i gradovi; udruge; mjesne zajednice ŽZH	Pokrenuti kampanje podizanja svijesti kada se steknu uvjeti

Mjera 3.3.2. Ulaganje u zaštitu i održavanje zemljišta, voda, šuma i zraka	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH	Uspostavljen sustav monitoringa kvalitete zraka/vode i zemljišta; Broj provedenih pilot-projekata (zelena infrastruktura) godišnje; Broj izrađenih katastara iz domene zaštite okoliša; Broj pripremljenih projekata iz domene zaštite od nepogoda; Broj podržani projekata vezanih uz pošumljavanje
Razvoj sustava monitoringa kvalitete zraka, vode i zemljišta (Uredba 2008/50/EZ...)	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Javna ustanova Zavod za javno zdravstvo ŽZH, Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Izraditi model
Zaštita i obnova biološke raznolikosti i tla te promicanje eko usluga, uključujući NATURA 2000 i „zelenu“ infrastrukturu	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Javna ustanova Zavod za javno zdravstvo ŽZH, Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Pripremiti projektne prijedloge
Izrada potrebnih baza/katastara vezanih za zaštitu okoliša (Katastar izvorišta vode za piće, Katastar područja ugroženih od kontaminiranosti od industrijskog i drugih specifičnih otpada s posebnim naglaskom na poljoprivredno zemljište i vode, katastar zagađivača zraka na području ŽZH, evidencija koja obuhvaća područja gdje je opasnost od posljedica prirodnih i drugih nesreća)	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Javna ustanova Zavod za javno zdravstvo ŽZH, Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Uprava civilne zaštite ŽZH, gradovi i općine u ŽZH	Izraditi katastre
Mjera 3.3.3. Razvoj sustava gospodarenja zaštićenim područjima	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH	Broj izrađenih studija; Broj pripremljenih projekata za ulaganje u zaštićena područja; Riješen status Parka prirode Blidinje
Izrada studije o uspostavljanju zaštićenih	Ministarstvo	Identifikacija potencijalnih lokacija

područja u ŽZH	prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Park prirode Blidinje, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi, općine i udruge u ŽZH	
Izrada studija izvodivosti za predložena zaštićena područja	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Park prirode Blidinje, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH-HERAG, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Izrada dokumentacije za odabrana područja
Izrada stručnih podloga za proglašenje određenih područja zaštićenima	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Park prirode Blidinje, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH-HERAG, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Izrada dokumentacije za odabrana područja
Potpora izradi planova upravljanja za definirana zaštićena područja	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Park prirode Blidinje, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Izrada dokumentacije za odabrana područja
Potpora izradi projektne dokumentacije za uređenje infrastrukture u zaštićenim područjima	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Park prirode Blidinje, Javna	Priprema projekata u suradnji s općinama i gradovima i udrugama

	ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi, općine i udruge u ŽZH	
Potporna projektima uređenja zaštićenih područja	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Park prirode Blidinje, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Potporna kroz grant shemu
Rješavanje statusa Parka prirode Blidinje	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Park prirode Blidinje, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi, općine i udruge u ŽZH	Pripremljen prijedlog i pokrenuta procedura
Mjera 3.3.4. Povećanje energetske učinkovitosti i korištenje energije iz obnovljivih izvora	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH	Broj podržanih projekata energetske učinkovitosti u javnom sektoru; Izrađena dokumentacija za višenamjensko korištenje hidroenergetskih objekata; Broj podržanih projekata promocije energetske učinkovitosti; Broj pripremljenih projekata energetske učinkovitosti godišnje
Potporna realizaciji programa energetske učinkovitosti u javnom sektoru	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi i općine u ŽZH	Potporna kroz sufinanciranje projekata i suradnju sa projektima iz vanjskih izvora
Potporna projektima promocije energetske učinkovitosti	Ministarstvo prostornog uređenja,	Potporna kroz sufinanciranje projekata i suradnju

	graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG , gradovi i općine u ŽZH	
Potporna u pripremi projektne dokumentacije za ulaganja u projekte energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG , gradovi i općine u ŽZH	Priprema projektnih prijedloga
Prioritet 3.4. Učinkovit sustav razvoja i održavanja lokalne i regionalne infrastrukture		Postotak stanovništva pokriven pitkom vodom; Postotak stanovništva pokriven kanalizacijskim sustavom; Ukupna dužina uređenih regionalnih cesta u ŽZH u km
Mjera 3.4.1. Povećanje kvalitete i obuhvata vodoopskrbom	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Broj podržanih projekta vodoopskrbe; Broj održanih edukacijskih događaja godišnje; Broj izvorišta obrađenih istražnim radovima; Usvojen program opskrbe za piće na području ŽZH
Proširenje obuhvata javne vodoopskrbe prema rubnim područjima	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Potporna općinama i gradovima
Edukacija stanovništva i gospodarstva, koja koristi vodu za piće, o potrebi racionalizacije potrošnje vode	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Organizacija kampanja na godišnjoj razini
Provođenje istražnih radova u cilju zaštite postojećih i potencijalnih vodnih resursa sa aspekta korištenja za potrebe vodoopskrbe	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Izrada dokumentacije za odabrana područja
Mjera 3.4.2. Potpora razvoju i podizanju kvalitete sustava upravljanja otpadnim vodama	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Broj podržanih projekta instaliranih pročištača otpadnih voda; Broj podržanih projekata; Izrađena studija rješavanja otpadnih voda iz septičkih jama u ruralnim naseljima; Broj podržanih projekata iz domene individualnih septičkih jama; Izrađena studija za zbrinjavanje mulja s pročištača
Potporna izgradnja pročištača otpadnih voda za urbana naselja koja to nemaju, te	Ministarstvo prostornog	Potporna projektima općina i gradova

povećanje kapaciteta pročišćivača za naselja koja imaju uređaje;	uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	
Potporna izradi dokumentacije za izgradnju i proširenje kanalizacijske mreže počevši od urbanih naselja i poslovnih zona do svih naselja koji mogu biti uključeni u sustav;	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Potporna projektima općina i gradova
Potporna izradi dokumentacije za izgradnju kanalizacijskog sustava po prioritetu radi kojeg su ugroženi postojeći vodozahvati	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Potporna projektima općina i gradova
Izrada studija rješavanja otpadnih voda iz septičkih jama u ruralnim naseljima	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Pokrenuti proces izrade analize i dokumentacije
Potporna projektima ugradnje malih bioprečišćivača i izgradnje vodonepropusnih septičkih jama	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Pripremiti projektne prijedloge
Izrada studije zbrinjavanja mulja nastalog na pročišćivačima otpadnih voda	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Pokrenuti aktivnosti u suradnji s općinama i gradovima
Mjera 3.4.3. Podizanje kvalitete cestovne prometne infrastrukture	Ministarstvo gospodarstva ŽZH	Dužina asfaltiranog makadamskog kolnika; Duljina novih regionalnih cesta; Dužina makadamskog kolnika na regionalnim cestama; Usvojena strategija razvoja i održavanja cesta u ŽZH
Obnova i rekonstrukcija postojećih regionalnih cesta (obnova asfaltnog kolničkog zastora, prometne signalizacije i opreme ceste)	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Ceste ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Obnova asfaltnog kolničkog zastora kroz radove izvanrednog održavanja i radovi izrade i ugradnje horizontalne i vertikalne prometne signalizacije i opreme ceste
Izrada asfaltnog zastora na dijelovima makadamskog kolnika postojećih regionalnih cesta	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova	Pripremljena dokumentacija

	Ceste ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	
Izgradnja regionalnih cesta po novim trasama	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Ceste ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Pokrenuti pripremu dokumentacije
Izrada strategije razvoja i održavanja javnih cesta na području ŽZH	Ministarstvo gospodarstva ŽZH, Javna ustanova Ceste ŽZH, općine i gradovi u ŽZH	Sukladno Zakonu o javnim cestama ŽZH Strategiju razvoja i održavanja regionalnih javnih cesta donosi Skupština ŽZH na prijedlog Vlade ŽZH, dok je priprema Javna ustanova Ceste ŽZH
Prioritet 3.5. Razvijen sustav upravljanje kulturno-povijesnom baštinom		Broj registriranih proizvođača tradicijskih i umjetničkih proizvoda; Postotak vrednovanih arheoloških lokaliteta koji su stavljeni u funkciju; Visina izdvajanja za kulturu u KM
Mjera 3.5.1. Poboljšanje institucionalnih uvjeta za razvoj, promociju i upravljanje kulturno-povijesnom i tradicijskom baštinom	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Broj zaposlenih u Zavodu; Postotak digitaliziranih lokaliteta upisanih u registar; Broj izrađenih planova upravljanja lokalitetima kulturno-povijesne baštine; Broj projektne dokumentacije pripremljen za prijavu na natječaje godišnje; Broj podržanih proizvođača materijalnih dobara tradicijske baštine godišnje; Broj osoba iz sektora kulture educiran za korištenje fondova godišnje
Formiranje i opremanje zavoda za očuvanje kulturno povijesne baštine ŽZH	Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH	Usvajanje Zakona o zaštiti i korištenju kulturno-povijesne baštine; opremanje ureda (uredska oprema i terenska)
Izrada Registra i digitalizacija kulturno-povijesne baštine	Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH	Izrada analize postojećeg stanja; osiguravanje sredstava za adekvatan program za unos podataka; formiranje ekipe stručnjaka u svrhu popisivanja kulturno-povijesnih lokaliteta; obrada i unos podataka u digitalizirani Registar; osiguravanje sredstava za terenski rad
Identifikacija i popisivanje tradicijske baštine ŽZH,	Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH	Izrada analize stanja u muzejskim i privatnim zbirkama te u folklornim udruženjima i njihovim priredbama; formiranje ekipe za identifikaciju, terenski rad, obrada i unos podataka
Izrada stručnih publikacija (elaborata, smjernice, priručnika u funkciji obnove i zaštite kulturno-povijesne baštine)	Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH	Izrada 4 konzervatorska elaborata za 4 nekropole stećaka (za sve 4 općine/grada posebno) Brošura o izradi i primjeni sastavnica tradicijske baštine
Potporna izradi planova upravljanja kulturno-povijesnim lokalitetima od značaja za ŽZH	Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH	Izrada 4 plana upravljanja za 4 lokaliteta kulturno-povijesne baštine od značaja za ŽZH
Priprema projektne tehničke dokumentacije za uređivanje lokaliteta	Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i	Izrada 4 projektne-tehničke dokumentacije za uređivanje istraženih

prijavu na natječaje za kulturnu baštinu	prirodne baštine ŽZH	lokaliteta
Podizanje kapaciteta institucija koje se bave očuvanjem kulturne baštine za korištenje EU/nacionalnih sredstava	Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH	Organiziranje jedne obuke godišnje kulturnih djelatnika te zainteresiranih članova kulturnih udruženja o potencijalima, načinima prijave te iskorištavanja EU/nacionalnih sredstava
Izrada programa potpore javno-civilnog partnerstva u kulturi	Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH	Pripremljen prijedlog modela
Potpora poduzetništvu temeljenom na očuvanju, prenošenju i promoviranju netvarne kulturne baštine	Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH	Utvrđivanje i razmatranje prijedloga obrtnika čiji se programi temelje na očuvanju, prenošenju i promoviranju nematerijalne i materijalne kulturne baštine
Mjera 3.5.2. Poboljšanje infrastrukturnih uvjeta za razvoj, promociju i upravljanje kulturno-povijesnom baštinom	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Broj urađenih analiza godišnje; Broj podržanih projekata za kulturu godišnje; Broj valoriziranih arheoloških lokaliteta godišnje; Broj lokaliteta za koje je izrađena dokumentacija za prenamjenu godišnje; Broj objekata prilagođenih osobama s invaliditetom godišnje; Broj digitaliziranih lokaliteta godišnje
Izrada analize stanja u objektima kulture (materijalno tehnički uvjeti i potrebe)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, općine i gradovi, institucije kulture u ŽZH	Muzeji, knjižnice i ostali objekti kulture godišnje će analizirati stanje u svojim objektima te isto predati u Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa
Potpora obnovi, izgradnji i uređenju, te širenje kapaciteta objekata kulturne infrastrukture sukladno lokalnim planovima i programima te definiranim prioritetima prema razini pripremljenosti dokumentacije (muzejsko – galerijske, izložbene, kazališne, bibliotekarske, arhivske i dr.)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, općine i gradovi, institucije kulture u ŽZH	Popis objekata kulturne infrastrukture i analiza njihova stanja te potpora u izradi projektne dokumentacije u svrhu obnove, izgradnje ili adaptacije objekata kulturne infrastrukture
Vrednovanje i obnova arheoloških nalazišta na području županije (uređenje lokaliteta, izrada, nadogradnja, istraživanje, obilježavanje lokaliteta i znamenitosti prigodnim info pločama...)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, općine i gradovi, institucije kulture u ŽZH	Pregled postojećih registriranih lokaliteta u svrhu izrade analize stanja; u suradnji s mjesnim zajednicama organizirati raščišćavanje lokaliteta od vegetacije; arheološko istraživanje i konzervacija nalazišta, obilježavanje nalazišta prigodnim info pločama i njihovo uključanje u turističku ponudu
Potpora prenamjeni povijesne i industrijske baštine u objekte (vojni bunker, napuštene zgrade i sl.) za kulturne namjene (centri za kulturne i kreativne industrije, kulturne hubove, isl.)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, općine i gradovi, institucije kulture u ŽZH	Popis objekata od povijesnog, industrijskog, kulturnog, vojnog značaja za Županiju Zapadnohercegovačku, te njihova analiza stanja.
Potpora obnovi i stavljanju u funkciju	Ministarstvo	Izrada priručnika o obnovi tradicionalne

tradicionalne graditeljske baštine (mlinice, čatrnje, bunari, stare kuće, i sl.)	obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, općine i gradovi, institucije kulture u ŽZH	graditeljske baštine
Prilagodba kulturnih ustanova za pristup osobama s invaliditetom (izgradnja adekvatnih pristupnih staza, ugradnja dizala za osobe s invaliditetom)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, općine i gradovi, institucije kulture u ŽZH	Sufinanciranje izgradnje potrebnih invalidskih pristupnih staza i dizala u kulturnim ustanovama
Digitalizacija kulturne baštine i uspostava online posjetiteljskih i edukacijskih platformi	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, općine i gradovi, institucije kulture u ŽZH	Pripremljen prijedlog
Mjera 3.5.3. Potpora razvoju i promociji kulturnih i kreativnih industrija	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Broj organiziranih događaja godišnje (okrugli stolovi/radionice/prezentacije/studijska putovanja) za jačanje kapaciteta u području razvoja kreativnih industrija; Broj podržanih stručnih edukacija o temi kreativnih industrija godišnje; Broj podržanih poduzeća u segmentu kreativnih industrija godišnje; Broj podržanih projekata u segmentu kulturnih i kreativnih industrija
Organizacija stručnih i promotivnih događaja (seminara, konferencija, okruglih stolova...) na temu razvoja i promocije kulturnih i kreativnih industrija	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi i općine, institucije kulture u ŽZH	Organizacija obuka na temu tradicijskih zanata, iskorištavanje tradicijskih elemenata u suvremenom dizajnu te primijenjenoj umjetnosti; izrada promotivnih materijala (brošure, letci)
Organizacija edukativnih događaja o kreativnim znanjima, vještinama i kreativnosti te razvoju kulturnih proizvoda	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi i općine, institucije kulture u ŽZH	Dani kulture i baštine ŽZH (gusle i diple; narodna nošnja; gastro; napjevi, plesovi i običaji Zapadne Hercegovine)
Potporna poduzetništvu temeljenom na razvoju kulturnih i kreativnih industrija (dizajn i kreiranje suvenira, moda, gastronomija, muzeji, glazbena i filmska produkcija, kulturno turistički proizvodi, galerije, arhitektura, digitalni sadržaji, vizualne djelatnosti, poduzetništvo u	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi i	Raspisivanje nagradnog natječaja za izradu najboljeg suvenira ŽZH; sufinanciranje izrade suvenira za prvoplasirane

umjetnosti, i sl.)	općine, institucije kulture u ŽZH	
Potporna izgradnja infrastrukture za poduzetništvo u kreativnim industrijama (start-up inkubator, laboratorij kreative....)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Javna ustanova Razvojna agencija ŽZH - HERAG, gradovi i općine, institucije kulture u ŽZH	Održavanje radionica na temu izgradnja infrastrukture za poduzetništvo u kreativnim industrijama
Mjera 3.5.4. Podizanje svijesti o zaštiti kulturno-povijesne baštine i njena promocija	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Broj događaja usmjerenih na podizanje svijesti o bogatstvu i važnosti očuvanja kulturne baštine godišnje; Broj škola koje su uvele kulturno-povijesne baštine u nastavni program; Broj iniciranih novih događaja inovativne promocije kulturnih događaja godišnje; Broj izdanih publikacija godišnje
Organizacija predavanja i informativnih događaja usmjerenih na podizanje svijesti o bogatstvu i važnosti očuvanja kulturne baštine	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH, kulturne ustanove u ŽZH	Predavanje o kulturnoj-povijesnoj baštini za sve 4 općine/grada, predstavnici mjesnih zajednica i ustanova kulture
Inkluzija kulturno-povijesne i tradicijske baštine u obrazovni sustav (Zavičajna nastava)	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH, kulturne ustanove u ŽZH	Izleti na kulturno-povijesne i prirodne atrakcije ŽZH za djecu osnovnih i srednjih škola; edukativni seminari za učitelje razredne nastave i nastavnika povijesti i geografije
Poticanje osmišljavanja i provedbe kulturnih događanja od značaja za ŽZH	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH, kulturne ustanove u ŽZH	Sufinanciranje troškova provedbe inovativnih metoda prezentacije zaštite kulturno-povijesne baštine od posebnog značaja ŽZH
Promocija kulturno-povijesne baštine kroz publikacije, vodiče, virtualne medije	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Zavod za zaštitu kulturno-povijesne i prirodne baštine ŽZH,	Izrada web stranice i njenog sadržaja o materijalnoj i nematerijalnoj kulturnoj baštini ŽZH; Izrada vodiča kroz etno baštinu ŽZH i njegovo predstavljanje

	kulturne ustanove u ŽZH	
Potpora ustanovama, udruženjima u promociji i primjeni sastavnica materijalne i nematerijalne baštine	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH, Zavod za zaštitu kulturno- povijesne i prirodne baštine ŽZH, kulturne ustanove u ŽZH	Potpora izradi projektne dokumentacije